

Fylkesmannen i Buskerud  
Miljøvernavdelingen  
Postboks 1604  
3007 Drammen

## Høring om endring av vilkår – deponering i Dramstadbukta i Hurum

Vi refererer til brev fra Fylkesmannen i Buskerud den 4. april 2005.  
Deres referanse 2004/6907

### Følgeskriv til høringsuttalelse:

Drammens Sportsfiskere har forskjellige utvalg som har sett på denne saken. Vi har derfor kommet fram til to ulike uttalelser, som belyser saken fra forskjellige innfallsvinkler. De to uttalelsene er, i tillegg til dette følgeskrivet, vårt innspill og svar i denne saken.

Vår første uttalelse omhandler deponering av 70.000 kubikkmeter forurenset masse fra Fredrikstad Mekaniske Verksted i Dramstadbukta i Hurum (2 sider).

Vår andre uttalelse omhandler forholdene rundt en senkning av dybden i Svelvikstrømmen (3 sider). Det som er omtalt i disse to uttalelsene henger i betydelig grad sammen, og må sees under ett.

Uttalelsene som følger med dette brevet, inneholder opplysninger, forslag og krav. Vår konklusjon på dette stadiet i saken er i tillegg følgende:

1. Dersom de omtalte forurensete massene fra Fredrikstad en gang i fremtiden skal dumpes eller deponeres i Dramstadbukta i Hurum, så må det skje **etter** at det er foretatt en **konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningslovens § 33-2, fjerde ledd**. Dette må spesielt gjøres for å undersøke forholdene rundt utskifting av dypvann – og tilførsel av oksygen på dypt vann som følge av en senkning av terskelen i Svelvikstrømmen.
2. Ved en beslutning om en konsekvensutredning, må tiltakshaver utarbeide en melding med forslag til et utredningsprogram. Vi vil komme tilbake til ytterligere innspill i denne sammenheng.
3. En utsettelse av deponeringen i henhold til vilkår 14 i tillatelsen fra SFT (foreslått til 15. september til 15. november), må eventuelt skje på ubestemt tid. Dette fordi det mangler et beslutningsgrunnlag i form av en konsekvensutredning. Av denne grunn skal etter vår mening søknaden fra Drammen Skipsreparasjon AS, om utsettelse av deponeringstidspunktet - **avslås!**

Med vennlig hilsen  
Drammens Sportsfiskere

Rolf Nyborg  
Leder

Vedlegg: 2 stk. høringsuttalelser samt publikasjonen "ELVA SOM SKAPTE EN BY – skal gjøre det på ny"

Kopi: Hurum kommune, Svelvik kommune, Røyken kommune, Lier kommune, Randi Schea – bystyret i Drammen kommune, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud

Fylkesmannen i Buskerud  
Miljøvern avdelingen  
Postboks 1604  
3007 Drammen

## **Høringsuttalelse om endring av vilkår – deponering i Dramstadbukta i Hurum**

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Buskerud den 4. april 2005, med referanse 2004/6907.

Drammens Sportsfiskere som er tilsluttet Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), har ca. 650 medlemmer. Vi tilrettelegger for sportsfiske- og friluftaktiviteter for mange mennesker i vårt lokalmiljø. Foreningens medlemmer legger ned et betydelig antall timer med frivillig arbeid i denne sammenheng. Spesielt arbeider vi med å legge forholdene til rette for barn og ungdom. Vi er derfor svært opptatt av at de unge som vokser opp, ikke skal være bekymret for at de ikke kan spise fisk fra vårt område fordi den er forgiftet. Dette er et forhold som kan være med på å undergrave vår virksomhet.

En sak vi fokuserer meget på nå, er muligheten for dumping av giftholdig slam i Dramstadbukta i Drammensfjorden, og ikke minst konsekvensene av dette!

Vi har orientert oss i saken, og vi er derfor svært bekymret over at 70.000 kubikkmeter med giftholdig slam (mest TBT/bunnstoff, men også mange andre gifter) fra tidligere FMV i Fredrikstad skal dumpes fra "splittlekere" og rett i sjøen, for så å havne på ca. 100 meters dyp. **Vi kan ikke godta dette**, fordi det er garantert store muligheter for at disse giftholdige massene vil spres, og føres med strømmene både utover og innover i Drammensfjorden. Etter hvert vil giftene bli tatt opp gjennom næringskjeden og havne på vårt matfat igjennom fisken. Dette vil berøre Drammensfjorden med tilhørende elver, og det vil berøre sjøområdene i nærheten. Våre medlemmer fisker i alle disse områdene!

Drammenselva og Drammensfjorden er allerede svært hardt belastet med miljøavfall gjennom lange tider:

1. Forurensning fra papirmasseindustrien
2. Kloakkutslipp
3. Kreosotverk ved Brakerøya (masser i sjøen – tildekket)
4. Tjæreavfall i Gilhusbukta i Lier
5. Giftforurensning på land og i vann ved Gullhaug i Lier
6. Halvparten av plantene (arts mangfoldet) i norske vassdrag er borte pga. forurensning. Dette framkommer i en fersk rapport fra NIVA, utført av Eli-Anne Lindstrøm.
7. Pågående\* og tidligere dumping av slam med mer i Dramstadbukta

En betydelig innsats er gjort igjennom mange år for å få vassdraget vårt til å bli friskere. Et nasjonalt "miljøgiftprosjekt" er under utførelse for å kartlegge forurensning i 25 norske fjorder og havner, deriblant Drammensfjorden og havneområdene ved Drammen. Fylkesmannen i Buskerud samarbeider med NIVA (Norsk institutt for vannforskning) og NGI (Norges Geotekniske Institutt) om dette. Innsamling av data pågår ut dette året. Mye gjenstår av opprydning på dette området, og det er derfor både ulogisk og unaturlig at det planlegges dumping av slam med det svært giftige stoffet TBT og andre stoffer i Dramstadbukta.

Drammens Sportsfiskere har forståelse for at det må mudres utenfor tørrdokken til tidligere FMV i Fredrikstad, slik at Drammen Skipsreparasjon AS kan drive sin virksomhet. Men, det må finnes andre og bedre løsninger på dette enn å dumpe slamavfallet i Dramstadbukta.

Vi henviser til:

1. Forskrift om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter (HMS) (Internkontrollforskriften). §1 har som formål bl.a. å forebygge helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester,- og verne det ytre miljø mot forurensning.
2. EØS/EFTA-forskrifter kommer inn i flere sammenhenger i denne saken. Det gjelder både for mudring og deponering, men sannsynligvis også i forhold til forurensning av matvarekilder.
3. EØS/EFTA-regelverket/systemet kan muligens benyttes for å søke støtte eller lån til mudring og deponering. Dette kan kanaliseres via staten.
4. Konsekvensutredning vedr. dypvannsdeponi for forurenset bunnsediment ved Malmøykalven i Oslo havnedistrikt - oktober 2001. Utredningen gir mange faglige vurderinger og synspunkter som går i mot deponering fra "splittlekter". Under pkt. 4.4.2 på side 28, konkluderes det med at det er **uaktuelt** å slippe masser ubeskyttet gjennom vannmassene. Dette fordi massene løser seg kraftig opp, og vil kunne spres på en ukontrollert måte.
5. I tillatelsen fra SFT til Drammen Skipsreparasjon AS datert 20.12.2004, sies det under avsnittet vedr. dumping i Dramstadbukta: "**Det er ingen opplysninger om bruk av siltskjørt eller annen form for begrensnig av eventuell partikkelspredning under dumping**, men det vil bli etablert overvåkning av partikkelspredningen".

En dumping i Dramstadbukta i høstmånedene vil kunne forsterke spredningen, da det erfaringsmessig er langt større fare for uvær med påfølgende stormflo, og med denne en betydelig forverring av strømforholdene. Dette vil gjøre det helt *umulig å sikre* seg at disse siltmassene som får betydelig omrøring både under utgraving og under lang transport, og dermed blir "flytende", ikke spres over et enormt område ved dumping.

**Vi konkluderer med at den eneste akseptable løsningen for dette problemet, er at de giftholdige massene fra Fredrikstad deponeres i et sikkert deponi på land. Av denne grunn vil vi avslå søknaden om en utsettelse av dumping til perioden 15. september til 15. november 2005. Det refereres til pkt. 14 i tillatelsen fra SFT.**

**Vi foreslår at staten, eventuelt gjennom EØS-systemet bidrar økonomisk, og betaler ekstrakostnadene i forbindelse med en sikker deponering og en mulig gjenvinning av massene på land (Langøya for eksempel).**

\* Slamdumping som følge av mudringsarbeider i Svelvik-strømmen.

*Dette brevet sendes sammen med et signert følgeskriv fra DS datert 27. april 2005*

**Drammens Sportsfiskere**  
Postboks 335 Bragernes  
3001 Drammen

den 26. april 2005

## **Fylkesmannen i Buskerud**

Miljøvernavdelingen  
Postboks 1604  
3007 Drammen

## **Høringsuttalelse om endring av vilkår – deponering i Dramstadbukta i Hurum**

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Buskerud den 4. april 2005, med referanse 2004/6907.

### **Hold matfatet reint!**

**Drammens Sportsfiskere (DS) er den største lokale sportsfiskerorganisasjon i Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), med om lag 650 medlemmer. Med den indre delen av Drammensfjorden som vårt nærmeste matfat, er vi opptatt av at befolkningen trygt kan fiske og spise fisk fra vårt eget nærmiljø. Vi forventer at fisken har høy kvalitet og at den er helt fri for miljøgifter.**

**Mudringen ved Svelvik vil føre nytt og friskt oksygen tilbake i dypvannet. Etter 60 års fravær vil dette representere et kvalitativt vendepunkt for fjorden. Samtidig som oksygen vil bringe fisk, reker og annet liv tilbake vil dette også opprette en direkte næringsmessig forbindelse mellom mennesket og alt farlig avfall som gjennom tidene er sedimentert på fjordbunnen. Paradoksalt nok er følgen av en friskere fjord at hele næringskjeden, oss mennesker inkludert, over lang tid vil bli eksponert for miljøgifter i ukjent omfang. Muligheten for ny aktivering av miljøtrusselen fra gamle miljøsynder har ført til bekymring blant våre medlemmer.**

### **Opprydding i gamle miljøsynder**

Vi har medlemmer i alle kommuner langs Drammenselva og ved den indre delen av Drammensfjorden, og vår forening har en lang historie i medvirkning til rensing og opprydding av gamle miljøsynder langs Drammensvassdraget. Vi er og har alltid vært opptatt av fjordens og fiskebestandenes helsetilstand. Dypvannets ødelagte kvaliteter og usikre tilstand har derfor vært et sentralt premiss for vår miljøinnsats de siste 20 år. I disse årene har det ikke vært aktuelt å senke terskelen ved Svelvik.

### **Terskelsenkning vedtatt uten konsekvensutredning**

Det er beklagelig at saken om senkning av moreneterskelen ved Svelvik (mudring i Svelvikstrømmen) ble sendt ut på høring i år 2000, uten at miljømyndighetene i Vestfold sendte sakspapirene direkte til alle parter som var berørt. Man unngikk dermed å høre våre innvendinger og spørsmål. Vår vurdering er helt klart at tillatelsen til å senke terskelen den gang ble gitt på både sviktende og feilaktig grunnlag. Dette skulle aldri ha vært tillatt uten en konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningslovens §33-2, fjerde ledd.

### **Ikke for seint å være ”føre var”**

Avgjørelsen i den første ”dumpsaken” (dumping av forurensede masser fra Svelvikstrømmen) ble seinere brukt som grunnlag for å tillate dumping av ytterligere 70.000 kubikkmeter forurensede masser, denne gang fra Fredrikstad. Protestene som kom satte nytt søkelys på saken. Dette gir oss grunn og anledning til å beklage at søknaden om mudring i Svelvikstrømmen ble behandlet uten at krav om konsekvensutredning ble tatt til følge. Imidlertid mener vi at det ennå ikke er for seint å gjøre noen nødvendige grep og tiltak som er i tråd med prinsippet om å være ”føre var”.

## **Dypvannets betydning**

Det er ikke tvil om at terskelsenkningen ved Svelvik vil få konsekvenser for dypvannet i den indre delen av Drammensfjorden. Det som vil skje, er at store mengder tungt, oksygenrikt havvann vil synke ned i dypvannet og presse det "døde" H<sub>2</sub>S-dominerte vannet opp og ut av det indre fjordsystemet. Dette har skjedd før, gjennom årlige stormfloer i vinterhalvåret, hvor vindretningen presser Atlanterhavsvann inn i Nordsjøen, Skagerak og opp i Oslofjorden og Drammensfjorden. Men tidligere har ikke mengden vært stor nok til å erstatte det H<sub>2</sub>S-dominerte dypvannet. Død fisk og ål har vært observert i Svelvikstrømmen i sammenheng med stormflo. Det er stor sannsynlighet for at dødt og giftig bunnvann har kommet opp og forgiftet fisken i denne sammenhengen. Hydrogensulfid H<sub>2</sub>S er en fargeløs, giftig og brennbar gass som lukter som råtne egg. Se oversikt (NIVA) over H<sub>2</sub>S-dominert bunnvann i Drammensfjorden på side 3.

Med en senkning av Svelvikterskelen med 3 meter vil både hastigheten, hyppigheten og volumet i denne utskiftingsprosessen øke dramatisk. Saken dreier seg ganske enkelt om alt fiskeliv, og dermed hele næringskjeden i indre del av Drammensfjorden. Vi er slått av hvor lett vint og omtrentlig disse vesentlige spørsmål er behandlet i saksgangen. Faktisk ble dagens tilstand (dødt bunnvann) brukt som premiss for tillatelsen til å dumpe miljøgifter. Dette uten å opplyse om at nettopp det omsøkte tiltak vil kunne endre dagens tilstand til sin motsetning (fra oksygenfritt miljø til oksygenrikt miljø).

## **SFTs taushet**

Vi vil påpeke at både NJFF (vårt forbund) og Natur og Ungdom, i sine uttalelser til dumping av masser fra Glomma, ønsker å få belyst konsekvensene av at oksygenet vil vende tilbake i dypvannet. Men SFT unnlater, uten å begrunne hvorfor, å sette et slikt søkelys på saken. Vi går ut fra at dette skyldes formelle forhold, nemlig at den første og premissgivende tillatelsen allerede var gitt og at det dermed påstås å være "for seint" å sette søkelys på nye sider av saken. Men slik unnlatsen fremstår, virker den dessverre bare logisk dersom den er prestisjebetinget. Dermed har denne saken tatt en vending som er lite hyggelig.

## **Fakta på bordet**

For å få en positiv vending i denne saken ønsker vi å utnytte den "arbeidspausen" som har oppstått i anleggsarbeidet. SFT og fylkesmannens miljøavdeling bør ha all grunn til å reagere og handle mens det er tid. Vi må nå få på bordet en dokumentert status for vannmassenes tilstand. Og det gjelder alle tre hovedsjikt. (Det H<sub>2</sub>S-pregede dypvannet, saltvannssjiktet i mellom og ferskvannsjiktet øverst). Vi må få dokumentert hva som har skjedd av endringsprosesser de siste 60 år, og vi må få en avklarende vurdering av miljøkonsekvenser for hele næringskjeden ved en kvalitativ endring av dypvannets tilstand mht. oksygenverdier. Dette vil etter vår mening ikke være mulig uten en omfattende påvisning, kartlegging og undersøkelse av gamle miljøsynder, i form av store mengder miljøgifter som etter 60 års utslipp har ligget lagret på fjordbunnens dypeste områder. Med utsikter til snarlig tilbakevending av nytt og friskt oksygen i dypvannet, men uten mottiltak, vil hele næringskjeden, mennesket inkludert, kunne bli eksponert for miljøgiftene. Dette er en trussel som må møtes med bedre svar enn SFT har bidratt med hittil.

## **De rene massene må brukes med omhu**

**På grunn av de nevnte forhold, ønsker vi en omvurdering av hva de rene massene fra Svelvikmorenen bør brukes til. Etter vår mening er dette en kostbar ressurs som bør brukes til overdekning av fjordbunnen på hele strekningen fra Drammen til Svelvik, i et belte som følger skipsleia og hovedstrømmene i fjorden. Kanskje vil det være behov for minst en dobling av mengden av rene masser, antakelig en mangedobling. Vi merker oss at NIVA, som faginstans på området, i likhet med oss tilrår en annen handlingsplan for disse massene enn hva SFT og fylkesmannen hittil har holdt fast ved. SFT mangler dermed et faglig holdbart grunnlag for sin handlingsplan. Nå er tiden inne for SFT til å gå i dialog med andre, og være villig til å endre på planer som ikke har den nødvendige tillit. Vi ser fram til å møte SFT for å drøfte hvilke endringer som vil være naturlig.**

# Drammensfjorden

